

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Diğer adı Çayağzı Deresi olan Riva Deresi, Kocaeli'nin Gebze ilçesine bağlı Tepecik köyü yakınlarından doğup, İstanbul'da Pendik ve Çekmeköy ilçelerinden geçerek Beykoz'da Karadeniz'e dökülmektedir. Toplam uzunluğu 70 kilometre olan akarsuyun 38 kilometrelik bölümünden su toplayan Ömerli Barajı 1972 yılında tamamlanmıştır. Ömerli Barajı, İstanbul'un içmesuyu ihtiyacının %48'ini karşılamaktadır.

Riva Deresi, Ömerli Baraj Gölü'nden sonra Koçullu, Ömerli, Sırapınar, Hüseyinli, Bozhane, Öğümce, Göllü ve Paşamandıra köylerinden geçerek denize döküldüğü yer olan Çayağzı'na ulaşmaktadır. Akarsuyun bu ikinci bölümü %75-80 oranında ormanlarla kaplıdır. Geri kalan toprakları ise tarım alanları ve otlaklar oluşturmaktadır.

Riva Deresi, 2005 yılından bu yana hızla kirlenmektedir. Bu durum Türkiye'de nadir görülen bitki ve balık türlerinin yanı sıra endemik türlerin de azalmasına, göçmen kuşların doğal ortamlarının bozulmasına, av ve yabani hayatın tehlikeye girmesine, mesire alanları ile buradaki tesislerin eski cazibesini yitirmesine neden olmaktadır. Riva Deresi ve Havzasındaki bu olumsuzluklar mikro düzeyde İstanbullular, yerli ve yabancı turistler; makro düzeydeyse ülkemiz ve dünyamız için önemli bir kayıptır.

Konu ile ilgili olarak 2009 yılında İstanbul İl Genel Meclisi'nin bazı üyelerinin girişimleri ile söz konusu bölgede İstanbul İl Genel Meclisi Çevre ve Sağlık Komisyonu incelemeler yapmıştır. Komisyon, incelemelerin sonucunda Riva Deresi'nin bazı kısımlarında farklı oranlarda kirlenmeler olduğunu tespit etmiştir. Komisyon, Riva Deresini kirleten unsurlar olarak aşağıdaki hususları belirtmiştir:

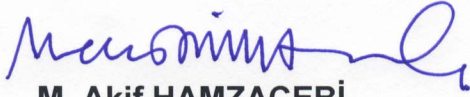
1. Çevre köylerin foseptiklerinin dereye verilmesi,
2. Dere çevresindeki küçük sanayi kuruluşlarının arıtma tesislerine sahip olmayışı,
3. 2005 yılında İSKİ (İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi) Paşaköy Arıtma Tesisleri'nin ihtiyaç duyduğu revizyonun yapılması sırasında arıtmanın düşük verimlilikte çalıştırılması,
4. Dereye gizlice vidanjörlerle kaçak döküm yapıldığı iddiası,
5. Dere çevresindeki hayvan çiftliklerinin atıklarının dereye verilmesi,
6. Piknikçilerin atıklarını dereye atması.

Söz konusu tespitlerin ışığında gerek İstanbul İl Genel Meclisi'nin bazı üyeleri gerekse duyarlı sivil toplum örgütleri ve çevre sakinleri farklı platformlarda konuyu gündeme getirerek çözüm yollarının tespit edilmesi ve hayata geçirilmesine ilişkin girişimlerde bulunmuşlardır. İl Genel Meclisi'nin bazı üyelerinin girişimleri neticesinde yine 2009 yılında İSKİ tarafından Riva Bölgesi köylerinde oksidasyon hendeği tipi atıksu arıtma tesisi projesi ile atıksu hatları planlanmıştır. Ancak karar verilirken

“oksidasyon hendeği” tip arıtmaya nazaran daha uygun maliyetlerle ekolojik sisteme daha uygun başka arıtma yöntemlerinin araştırılıp araştırılmadığı belli değildir. Ayrıca söz konusu bölgede Toprak Koruma Projesi adı altında İl Tarım Müdürlüğünün izni ile dolgu adı altında hafriyat dökümü yapılmaktadır. Bu durum bölgenin topografyasının değişmesine neden olacağı gibi çevre köylerin olası bir sel felaketinde su altında kalma riskini artırmaktadır.

Bu güne kadar Riva Havzasında yaşanan kirlenme ve bu kirliliğin önlenmesine ilişkin olarak yetkili merciler tarafından ciddi bir girişimde bulunulup bulunulmadığı konusunda yöre halkı endişeler taşımaktadır. Bu konuda 23. Dönemde bir İstanbul milletvekili Çevre ve Orman Bakanı tarafından cevaplandırılması talebiyle TBMM Başkanlığına bir soru önergesi de vermiştir. Söz konusu soru önergesine verilen cevaplar Riva Deresi ve Havzasının korunması için gerekli çalışmaların o dönemki adıyla Çevre ve Orman Bakanlığı bünyesinde yapılmadığı ve bu konudaki sorumluluğun farklı kurumlarda olduğu yönündedir. Dolayısıyla bu haliyle Devletin ilgili birimlerinin sorunun hayatiliğini kavramış olmaktan uzak olduğu söylenebilir.

Çevreye duyarlı bir grup insanımızın çabaları Riva Deresi ve Havzasında yaşanan tahribatı engellemeye yetmemektedir. Açıklanan nedenler doğrultusunda Riva Deresi ve Havzasındaki kirliliğin nedenlerinin, bu kirliliğin doğaya verdikleri zararların tespiti ve bu sorunların çözümü ile bölgenin korunması için gerekli önlemlerin araştırılarak belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98, İctüzüğün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

M. Akif HAMZAÇEBİ
İstanbul Milletvekili